

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení autora diplomové práce: **Markéta Hrubá**

Název diplomové práce: **prodlení a jeho následky**

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Alena Bányaiová, CSc.**

Diplomová práce byla v souladu s *pokynem děkana č. 23D/2011 ze dne 2. 8. 2011, kterým se stanoví postup při ověřování originalnosti vysokoškolské kvalifikační práce*, prověřena antiplagiátorským programem THESES, který nevykázal shodu diplomové práce s jinými díly.

Autorka zvolila za téma své diplomové práce problematiku Prodlení a jeho následků. Prodlení je velice frekventovanou problematikou, neboť jde o jev, s nímž se snad každý ve svém životě setkal. Prodlení jako jeden z nejčastějších případů porušení právní povinnosti je také předmětem rozsáhlé judikatury a řady odborných publikací včetně komentářové literatury. Autorka dostupnou literaturu dobře využívá, je schopna srozumitelně interpretovat názory autorů a zaujmout k nim stanovisko. Shromáždila také poměrně reprezentativní vzorek judikatury a dobře s ním pracuje. Práce je psána čtivým a srozumitelným jazykem a je přehledně a promyšleně uspořádána.

Práce po úvodu rozvržena do pěti kapitol, za nimiž následuje závěr. První kapitola se zaměřuje na historický vývoj právní úpravy prodlení včetně základních srovnání některých úprav. Ve druhé kapitole autorka vymezuje některé pojmy závazkového práva, které pro účely výkladu problematiky prodlení považuje za významné, pojem závazek, definuje prodlení jako takové a rozebírá i jednotlivé formy určení času plnění jako skutečnosti významné pro zjištění, zda vůbec prodlení nastalo. věnuje historickému vývoji právní úpravy. Další kapitoly popisují jednotlivé následky prodlení, přičemž samostatně je rozebíráno prodlení dlužníka a jeho následky, dále prodlení věřitele a jeho následky a konečně právní následky společné pro prodlení dlužníka a věřitele.

Jak bylo řečeno, práce je psána s pochopením rozebírané problematiky, úvahy autorky jsou dobře formulovány a uspořádány. Ohledně některých otázek a vyslovených názorů by bylo vhodné doplnit vysvětlení a otevřít diskusi při obhajobě práce. Jde o následující příklady:

Po rozboru pojmu prodlení jako takového věnuje autorka největší pozornost prodlení dlužníka a jeho následkům, podrobně rozebírá prodlení dlužníka s plněním peněžitých dluhů a jeho následek vznik povinnosti dlužníka platit úroky z prodlení. Na str. 31, 32 a 49 autorka popisuje podmínky vzniku povinnosti dlužníka hradit úroky, zmiňuje a vyjadřuje se k názorům publikovaným k problematice liberačních důvodů, které má dlužník k dispozici. Jde o zajímavou materii, která by si zasloužila větší pozornost zejména ve vztahu k judikatuře SDEU a názoru J. Šilhána, o němž autorka na uvedených stránkách píše. Otázkou je, zda podle naší úpravy existují ještě jiné důvody zprošťující dlužníka odpovědnosti za prodlení a povinnosti hradit úrok z prodlení, než je prodlení věřitele.

Autorka rozebírá úpravu ochrany věřitele před úroky z prodlení, které jsou vůči němu nespravedlivé, i ochranu dlužníka před neúměrně vysokými úroky z prodlení. Správně uvádí, že ochrana dlužníka před neúměrně vysokými úroky z prodlení je zajišťována především korektivem dobrých mravů, cituje judikaturu Nejvyššího a Ústavního soudu a upozorňuje na rozdílný přístup Ústavního soudu a nejvyššího soudu k otázce nejvýše přípustné hranice úroku z prodlení. Bylo by užitečné, aby autorka věnovala pozornost i nálezu Ústavního soudu z poslední doby, a to sp. zn. II. ÚS 3149/2018 ze dne 1. 4. 2019, kde Ústavní soud navázal na svá předchozí rozhodnutí citovaná autorkou a vyslovil další závěry ohledně nejvyšší hranice přípustnosti úroku z prodlení. Uzavřel, že existuje ústavně přípustná hranice úroků z prodlení a její překročení je za hranicí ústavnosti, aniž by bylo třeba zkoumat konkrétní okolnosti případu. K závěrům tohoto nálezu by mohla autorka zaujmout stanovisko.

Uvedené poznámky jsou spíše doporučeními směřujícími k rozšíření a prohloubení některých závěrů diplomové práce a k diskusi o zpracovávané problematice Práci doporučuji k obhajobě s tím, že by bylo vhodné, aby se autorka zaměřila na otázky uvedené výše, tj.:(i) jaké jsou důvody zprošťující dlužníka jeho odpovědnosti za prodlení a povinnosti platit úrok z prodlení, (ii) jaké jsou principy ochrany dlužníka před ujednáním neúměrně vysokých úroků z prodlení a vyjádřete názor na závěry nálezu Ústavního soudu v nálezech citovaných v diplomové práci a v nálezu sp. zn. II. ÚS 3149/2018 ze dne 1. 4. 2019 o nejvýše přípustné hranici úroku z prodlení.

V Praze dne 30. 4. 2021

JUDr. Alena Bányaiová, CSc.,

